

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

Sfințirea bisericii din Luieriu

În toamna anului 1927 a trecut fără să fie cunoscută de prea mulți, vizita făcută de M. Sa Regina Maria, însoțită de o înaltă suită, în parohia *Luieriu*, ca să vadă mica bisericuță de lemn, zidită în anul 1731. Din cauza surpării terenului de lângă ea, încă cu un an înainte autoritățile au fost nevoite să o închidă, ca să se evite un accident de surpare. Pentru vechimea și frumusețea ei arhitectonică, a fost declarată de monument istoric și fiindcă M. Sa căuta o biserică veche pe care să o ducă și așeze lângă castelul din Bran, făcându-i-se cunoscută prin o fotografie, a venit să o vadă și aievea. Plăcându-i foarte mult, fostul protopop al Reghinului D. Antal, în numele parohiei *Luieriu*, a oferit-o în dar M. Sale Reginei Maria. M. Sa a primit-o cu o vădită plăcere, lăsând apoi să se facă un parastas și o pomană întregului sat, întru pomenirea neuitatului Său soț, Regele Ferdinand I. Pentru cei înțelegători această vizită și acest dar, a făcut o deosebită cinste comunei *Luieriu*, căci e lucru rar să poți avea mândria de a oferi un astfel de dar unei Regine slăvite, încunjurată de admirația și dragostea întregului popor românesc și alături de el și a altora. De mai mare preț e conștiința de a ști, că bisericuța în care strămoșii, moșii și înșiși credincioșii de astăzi, aproape două veacuri au intrat cu evlavie ca să asculte sfintele liturgii și să-și înalțe rugăciuni către Tatăl cel cel ceresc, încurând va servi ca locaș de închinare familiei noastre regale, în timpul cât vor petrece în castelul regesc dela Bran. Ca o dovadă decât i-a plăcut, M. Sa însoțită de A. Sa Principesa mamă Elena, în 6 Sept. a. c., a vizitat-o din nou, plănuiind să o ducă în primăvară la Bran.

Cu toată frumusețea arhaică a vechei bisericuțe, luierenilor nefiindu-le încăpătoare, încă înainte de a fi închisă, s'au ocupat cu gândul de a-și face o nouă biserică. Ajuțați de stăruințele neostenite ale parohului lor *Alexandru Runcanu*, cât și ale protopopului, credincioșii noștri din *Luieriu*, în timp relativ scurt, le-a reușit să adune banii necesari zidirii unei foarte frumoase biserici, cu suma de aproape două milioane Lei. Pe cei mai mulți dragostea față de biserică, pe unii mândria, pe alții obligația, i-a îndemnat să facă eforturi vrednice de toată lauda, pentru adunarea fondurilor necesare zidirii bisericii. Repartiția pe cap de familie, global a fost dela 500—35.000 Lei, a unora cari au făcut și donații se ridică la peste 50 mii Lei. Între cei mulți vrednici de laudă, amintim în primul rând pe *Iacob Crăciun I. Chifor*, căruia socotindu-i repartiția, cumpărarea unui clopot (mai de mult) și trei canbelabre de aramă, a contribuit cu 70.000 Lei, *Niculița Cengher*, 50 mii, *Ion Crăciun dela pod (azi mort)* 35.000 mii, *Ion Toncean* peste 20.000 mii, *Simion Crăciun* 15 mii, *Cengher Iacob* 15 mii, *Iacob Morariu primar* 10 mii, acești din urmă, unul ca epitrop, altul ca primar, au contribuit și cu osteneli de tot atâta preț.

Ar fi poate la felu de îndreptățită înșirarea tuturor contribuienților, dela cel dintâiu fruntaș până la ultima văduvă, care a luat poate și dela gură, numai ca să poată fi și ia la rând cu ceilalți, i-am amintit pe cei cu sume mai mari ca o grăitoare dovadă a jertfelor ce sunt în stare să facă credincioșii noștri pentru biserică, chiar și'n aceste timpuri nu tocmai prospere de stare materială.

Cheltuelile zidirii nu le-au îngăduit să-i

facă și înfrumosețarea internă, din care cauză P. Sf. Sa numai la repetite insistențe s'a hotărât să o dea destinației printr'o sfințire deplină. Ascultarea rugămintii credincioșilor i-a fost respălită din plin Prea Sfinției Sale, prin satisfacția sufletească ce a simțit-o când a văzut măreția și frumusețea bisericii și așa cu un iconostas improvizat, cu două strane, fesnice, tetrapod și cu strălucitoarele candelabre cari pare că umplu întreg golul, adăugându-se la toate acestea cunoașterea amănunțită a jertfelor aduse de credincioși, activitatea depusă de preot, ajutat de mănunchiul credincioșilor inimoși.

Prea Sf. Sa a plecat din Cluj, Vineri, însoțit de protoierei dr. V. Sava consilier, Dumitru Antal revizor eparhial, diaconul V. Bogdan și un grup de membrii ai corului episcopiei sub conducerea pr. Patrichie Curea profesor. P. Sf. Sa a stat noaptea în Reghin ca oaspele vrednicului primar Ion Popescu, pe când ceilalți au plecat de cu seara la Luieriu. Sâmbătă în ziua praznicului Nașterii Născătoarei de D-zeu, P. Sf. Sa însoțit de pr. Ion Maloș, protopop și un însemnat grup de intelectuali din Reghin, a sosit în Luieriu la ora 9. Încă din drumul de țară l'au însoțit un banderiu de călăreți. La intrarea în sat, înaintea porții triumfale l-au întâmpinat cu cuvinte de bun sosire și urări de bine, notarul și primarul comunal, înconjurați de săteni și sătence. Cu ceva înainte de intrarea la biserică, la semnul de vestire al clopotelor au eșit întru întâmpinarea P. Sf. Sale 20 de preoți, fiind bineventat de preotul Luierului. Pr. A. Runcan, a rostit cuvântarea plină de emoțiune, arătând în acest chip că la zidirea bisericii s'a pus și suflet, nu numai materie brută. Prea Sf. Sa i-a răspuns la felu după ce cum sta cu fața către biserică i s'a umplut sufletul de impresia surprinzător de plăcută a chipului ei frumos, vrednică de a sta chiar și'ntr'un oraș. Corul cântând a plecat înainte, alaiul celor 20 de preoți după el și apoi episcopul, formând un cortegiu cum rar se poate înjgheba, la care peste 2 mii de credincioși se uitau pătrunși de evlavie și totodată și de uimire, ca la ceva ce nu li s'a dat și rar li se va mai da să vadă.

În aceeași sărbătorească măreție a de-

curs întreagă slujba sfințirii, cu cele trei încunjurări, cetirea evangheliilor, intrarea cu „deschideți voi boeri porțile...” apoi săvârșirea sfintei liturgii la începutul căreia a fost hirotosit întru *protoiereu pr. Ioan Maloș*, ales și întărit protopop al tractului Reghin. Corul cu deosebire a cântat frumos, înzăcind solemnitatea slujbei.

Isprăvindu-se serviciul divin Prea Sf. Sa a rostit o pătrunzătoare vorbire în legătură cu praznicul zilei, despre datorințele mamei, ilustrându-le cu o seamă de exemple din istoria noastră națională. După ce a lăudat vrednicia luierenilor, cari numai datorită dragostei față de biserică și bune înțelegeri, au reușit să facă atâtea jertfe pentru ridicarea acestui locaș sfânt, Prea Sf. Sa le-a dat sfaturi de felu cum trebuie să-și ducă și de aici înainte viața pentru a fi buni creștini.

Credincioșii au fost apoi botezați și miruiți de către mai mulți preoți.

La ora 2 p. m. a urmat un banchet în curtea școlii, participând vre-o sută de persoane. Amintim aici că pe lângă Prea Sf. Sa și suita și ceilalți amintiți au fost de față preoții: Ioan Sălăgean, Idicel; Gh. Cazan, Filea; V. Mateiu, Râpa; Zah. Lupu, Hodac; Dionisie Radu, Petriș; Al. Oltean, Jabenita; V. Gliga, Ibănești-sat; Mihail Georgiu, Galații-Bistriții; P. Cadar, L-Bradului; I. Comerzan, Idicel-pădure; V. V. Șuteu, Cașva; Const. Cotuțiu, Ibănești-pădure; I. Popescu, Dumbrava; M. Grecu, Deda; Gh. Crăciun, Brancovenești; V. Moldovan, Răstolița; E. Colceriu, Săcal; aproape toți cu familiile, dnii dr. I. Harșia, I. Popescu, dr. E. Truția, dr. E. Nicoară, Victor Mera, dr. Al. Ceușan, V. Căprucean, Iliescu șeful poștei, etc. din Reghin, arhitectul A. Göllner, cel care a construit biserică, Andrei Cadar din Sânceni, M. Covrig, Idicel etc.

În cursul banchetului a toastat P. Sf. Sa pentru M. Sa Regele Mihai I., dr. V. Sava, prot. I. Maloș, D. Antal, dr. E. Nicoară, dr. Ceușan, Patr. Curea, dr. Harșia, I. Popescu, pentru P. Sf. Sa, preoți, credincioși din parohie, preotul locului, arhitectul constructor, protopopi etc.

Buna dispoziție a oaspeților a fost întreținută de cântecele coriștilor, cari s'au alternat cu ale tarafului lăutarului Victor din Morăreni.

După ridicarea mesei s'a vizitat biserica cea veche. P. Sf. Sa și o parte din oaspeți a plecat la Reghin, iar ceilalți, în deosebi tineretul a rămas la petrecerea cu dans, care a ținut până'n zori.

Din daniile discului în biserică, botez și a colectei lansate la masă de către dl dr. Eugen Nicoară, s'a adunat suma de 28 mii Lei.

Paralel cu banchetul oaspeților mai aleși, în aproape fiecare casă au fost mese întinse cu voie bună, pentru oaspeții țărani din satele din jur, cari au simțit în suflete îndemnul de a veni să se bucure de sărbătoarea neamurilor și vecinilor lor și împărtășească de harul cel ceresc la slujba mare a sfintirii.

Rep.

Textul pactului Kellog

I. *Preambul.* Având sentimentul profund al datoriei solemne ce le incumbă, de a contribui la binele omenirii: convinși că a sosit momentul de a renunța în mod franc la războiu ca instrument de politică națională, în scopul de a perpetua relațiile pașnice și amicale care există actualmente între popoarele lor; convinși că orice schimbări în relațiile lor reciproce, nu trebuie să fie căutate decât prin mijloace pacifice și să fie realizate în ordine și în pace, și că orice putere semnată ce ar încerca de aci înainte să servească interesele sale naționale, recurgând la războiu, ar trebui să fie lipsită de avantajele rezultând din prezentul tratat; sperând ca, încurajate de pilda lor, toate celelalte națiuni ale lumii se vor alătura acestor eforturi umanitare și, aderând la prezentul tratat de îndată ce el va intra în vigoare, vor pune popoarele lor în măsură de a beneficia de stipulațiile sale, unind astfel națiunile civilizate ale lumii într'o renunțare comună la războiu, ca instrument al politicii lor naționale, au hotărât să incheie un tratat.

II. *Clauze.* Art. 1. Înaltele părți contractante declară în mod solemn în numele popoarelor lor respective, că ele condamnă recurgerea la războiu pentru regularea controverselor internaționale și renunță la el ca instrument de politică națională în relațiile lor mutuale.

Art. 2. Înaltele părți contractante recunosc că regularea sau soluționarea tuturor diferendelor sau conflictelor, de orice natură și de orice origină ar putea fi, care vor putea să se ivească între ele, nu va trebui niciodată să fie căutată decât prin mijloace pacifice.

Art. 3. Prezentul tratat va fi ratificat de către înaltele părți contractante, în conformitate cu exigențele Constituțiilor lor respective și el va căpăta efect între ele, de îndată ce diversele instrumente de ratificare vor fi fost depuse.

Acest tratat, după ce va fi fost pus în vigoare, după cum e prescris la paragraful precedent, va rămâne deschis atâta timp cât va fi necesar pentru aderarea tuturor celorlalte puteri ale lumii. Fiecare instrument stabilind adeziunea unei puteri, va fi depus la... iar tratatul va deveni imediat după această depunere, efectiv între puterea ce-și dă astfel adeziunea sa și celelalte părți contractante.

In misiune

— Note despre locuri, oameni și îndeletnicirile lor —

II.

Dar ținta drumului meu era cu un sat mai departe. Teamă că nu voi afla un sălaș potrivit, mă țin până dimineața în Câțcău. Drumul neaccesibil căruțelor trebuie să'l fac pe jos. Un ceas de plăcută preumblare pe o zi frumoasă de primăvară timpurie. Dimineața la 6 am plecat cu o călăuză. Până am ieșit din sat n'am prea avut ce vedea, doar câte un gospodar abea sculat și câni cari ne vesteau trecerea.

Ca să ne fie calea ușoară și fără petrii, călăuza mă îndreaptă pe cărarea de pe spinarea dealului ce desparte valea Someșului de neînsemnata vale a Muncelului. Din dunga dealului ajungem chiar pe spinarea lui și priveliștea ni-se întinde larg până la al cincilea sat. Șerpuirea cărării ne ascunde de câteva ori priveliștea ca totdeatâtea ori să ne-o descopere tot mai larg și mai frumoasă. Călăuza cam scumpă la vorbă, când am ajuns în vârful dealului n'a uitat să'mi spună legenda lui. Acolo era sălașul unui hoț vestit care silea cu amenințări pe cățcăuani să'i ducă în fiecare zi de mâncare.

Toți gospodarii se părăndau cu dusul mâncării până a ajuns rândul la un moș bătrân. Moșul o zi înainte și-a tot ascuțit săcurea fără să spună cuiva ceva. Când a dus mâncarea hoțului și-a dus și săcurea și ntr'un moment bine potrivit pe când mânca, moșul a tăiat grumazii hoțului. Și așa a scăpat satul de grijă și de birul mâncării. A mai adăugat că pleșuvia dealului era atunci acoperită cu păr des de pădure, așa cum se mai văd urme în ceafa dealului dinspre valea Muncelului. Cu puține vorbe ne-am apropiat de sat, și până m-a informat ce feliu de om e cel la care ne vom duce întâi, ce gospodărie și vie are, ne-am și trezit în sat, trecând pe lângă câteva mici turme de oi și vite ieșite la pășune.

La sate oara 7 nici chiar în sărbători nu'i prea de dimineată, deaceea casa lui Badea Ion Marchiș din capătul Muncelului am găsit-o îngrijită, chiar și copiii sculați. Am stat puțin de vorbă în casa dinainte, curată ochiu, și'n gând îmi părea rău că n'am venit decuseară să fiu aici găzduit. Cu badea Ion schimbat proaspăt, am pornit spre biserică urcând încet dealul spre centrul satului. Casele la început sunt cam rare și apoi se tot îndeasă până la strâmtoare. Întâlnim întâi tot ciobănași și păstori de vite improvizați și în prispa caselor câte un stăpân al casei, iar pe la ferești toți copii, curioși de popa care a venit în sat. Badea Ion îi invită pe toți la biserică „că a venit domnul din Cluj“, neștiind încă cum poate să'mi zică.

La întrebările mele spune că dorința unanimă a satului e să aibă preot, „că de nu oamenii se prostesc de tot și să înrăesc că n'are cine'i mai învăța și muștra“.

Iată în câteva cuvinte foarte lapidare caracterizat rolul preotului. Factor social de prima necesitate, fără de care satul orbecăie în întunec. Preotul, când își înțelege menirea devine oficiul informativ și îndrumător al tuturor preocupărilor dintr'un sat. De aici necesitatea de a-l face om independent, bine salarizat, ca să-și poate îndeplini misiunea în cadrele ideale ale Statului și ale neamului, nestânjinit de preocupările materiale. Până la venirea României-Mari, preoții au fost în primul rând cei ce au ținut treaz și au alimentat conștiința națională. Ar fi o greșală din par-

tea Statului să ignoreze acest factor, să nu'l ajute să se pună iară în rolul important ce l-a avut și'l mai are în multe locuri, acum când România are nevoie de consolidare, în primul rând morală. Agitația iredentistă a minoritarilor e doar știut că e susținută de preoțimea lor.

Pentru unitatea de conducere a poporului prin preoțime, se recreea în primul rând revenirea tuturor la ortodoxie sau cel puțin unificarea confesională a comunelor.

Tot povestind ajungem în sat unde casele sunt dese și unde cele acoperite cu paie, văruite proaspăt, se amestecă cu cele acoperite cu dranițe sau țigle, cele dintâi frumoase și proporționate, cele din urmă zidite prea tupilat și inestetic — poate pentru că cruță materialul. Dintre pomii încă neînverziți apare și bisericuța de lemn așezată în clinul dealului.

În curând clopotul dă de știre tuturora că se va ținea liturghie. Până am făcut utrenia biserica aproape s'a umplut.

Bisericuța e veche, toată pictată înlăuntru, cu o particularitate neîntâlnită în alte părți: iconostas fără ușă împărătească, ci numai cele laterale. N'au încăput trei și neștiind cum să soluționeze lăsarea uneia afară, în loc de una laterală au lăsat cea principală. Prin asta ești deadreptul stânjinit la serviciu divin, trebuind să dai binecuvântările și să faci eșirile prin ușă din dreapta.

La țară când slujesc singur în biserici străine, totdeauna sunt impresionat și fac serviciul cu deosebită plăcere. Pe oameni îi văd pătrunși de mai multă evlavie. E poate influința reciprocă a noutății. La feliu sunt și când cuvintez, simt ce spun că spun din toată inima. La predică pentru a nu fi strâmtorați de micimea bisericii am ieșit toți afară și de pe prispa bisericii le-am vorbit despre însemnătatea învierii Dlui și întâmplarea apostolului Toma, raportându-le la viața creștinească a credincioșilor.

După desbrăcare în biserică între altele le-am spus ceva despre deosebirea între icoanele ortodoxe și cele papistășești cu inima lui Christos arzândă, precum și despre necinstirea ce se face iconostasului sfințit când se pun pe el icoane de morți; mi-au răspuns oarecum scuzându-se „ai drept,

noi n'am știut căci nime nu ne-o spus lucrurile aiestea".

Tot înaintea bisericii am discutat și chestiunea pentru care am mers pe la ei, a eventualei întregiri a parohiei cu un om potrivit lor. După masă și după ce în cerc restrâns de comitet am vorbit despre alte treburi parohiale și comunale însoțit de badea Ion am pornit spre Câțcău.

Dela el am aflat că Muncelul este între fericitele comune cari nu au *cârciumă*. Se bea și așa, însă puțin și numai produse propriie din poame, iar el singur și din viță de vie. Din aceasta pornind vorba am ajuns să aflu că badea Ion Marchiș din om sărac lipit pământului, prin muncă, stăruință și cruțare, a ajuns să aibă azi avere de 30 jugh., o vie de aproape 1 jugh. (singură în sat), casă și gospodărie de frunte. Mi-a mărturisit că tot succesul și'l datorește bunelor sfaturi ce le-a primit dela preotul cel bătrân și cantorul cel vechiu în timpul cât i-a servit ca slugă, căci dela părinți n'a învățat decât sudalme și viață nesuferită. Înainte de despărțire i-am făcut cinstea de a-i intra încă odată în casă, de a gusta din bucatele și băutura de vin cu cari m'a îmbiat și'mpreținiți ne-am despărțit cu oarecare părere de rău că nu mai putem sta de vorbă.

Luând calea întoarsă spre Câțcău cu sufletul mângăiat și plin cu cele făcute, auzite și văzute, priveliștea și frumusețea drumului pe spinarea dealului mi-s'a părut nouă și mai bogată. Fiind în miez de zi cu soare cald și vreme destulă, am și poposit în câteva locuri ca să o contemplez și să'mi umplu sufletul cu amintirea ei, ca o rezervă de mângăiere pe când zidurile orașului îmi vor fi singura priveliște cotidiană. Prin păduricea de fag de lângă cărare am cules flori de pipigoi (măzărice sălbatică) de care n'am văzut de când eram copil și ne aduceau buchete întregi oamenii cari mergeau la plug. Și după 24 de ani le-am recunoscut mirosul discret de floare trecătoare de primăvară. Cu un buchet mare în mâni, nici n'am observat că trebuie să scobor coama dealului și să intru în sat. Dealungul lui până la preotul nostru am purtat curiozitatea unui sat întreg de a vedea un popă străin ce vine de undeva pe jos cu flori în mână. Ajuns la preotul am

dat jumătate din flori preotesei ca prinos pentru vrednicia de mamă a unui nou născut.

După un scurt popas am plecat mai departe cu trăsura însoțind pe preot până la Dej și străbătând câteva sate unite, așezate dese pe valea nu tocmai largă a Someșului.

În gară am sosit cu o minută înainte de plecarea trenului care m-a dus până la Reteag. Distanța mică între aceste stațiuni, m'a făcut să am iluzia că am călătorit cu un tren grăbit, nu cu unul care pentru 100 klm. îi trebuie o sfortare de 5 ore.

d. a.

Adunarea generală a despărțământului „Astra” la Toplița

Singura asociație culturală din comuna noastră și împrejurimi „Astra” și-a ținut prima adunare generală Duminecă, 26 August.

Insistăm asupra activității „Astrei” cu atât mai mult, cu cât programul desfășurat și rezultatele obținute în decursul anului merită a fi remarcate.

Adunarea s'a ținut în sala cinema „Astra”.

După serviciul divin d. judecător A. Guлие a ținut o frumoasă conferință de morală religioasă insistând asupra muncii cinstite în folosul obștei.

D. dr. Vasu Nicolae deschide ședința, face un scurt istoric al activității „Astrei” și precizează programul de viitor. A rugat poporul să nu mai cerceteze crâșmele, ci să se adune la biblioteca „Astrei” unde le stau la dispoziție cărți folositoare.

Din darea de seamă făcută de d. Andrei Eugen pe anul trecut, reținem.

S'au înființat cercuri culturale în 6 comune; s'au împărțit biblioteci în 10 comune — 1 bibliotecă donată de d. dr. Dandea Emil; în comuna Lunca Bradului, cu concursul dlui învățător Bungezan s'a ținut un curs de adulți frecventat de 26 elevi, cari au primit cărțile gratuit; poporului i s'a distribuit 400 cărți în mod gratuit, biblioteca despărțământului s'a înzestrat cu 500 volume; s'a concesionat cinematograful din localitate, care aduce deocamdată un venit lunar de 1000 lei.

Conferințe populare s'au ținut în fiecare comună cu subiecte morale, sanitare, culturale etc.

Gestiunea anului trecut dă un excedent de 20.500 lei care va servi la amenajarea unei biblioteci populare.

Adunarea a primit cu mulțumită darea de seamă și a descărcat comitetul de gestiunea trecută.

Cor. „Universul“.

Scrisori

unui purtător de sutană și cruce

de Gh. D. Mugur.

Intr'un modest dar înbietor volumaș, intitulat „Florile“ note și impresii de Gh. D. Mugur, am aflat opt scrisori adresate unui purtător de sutană și cruce, adică unui preot.

Frumusețea aflată în ele, plină de duh evanghelic și o entuziastă dragoste față de biserică, menirea și slujitorii ei, mi-au dat îndemn, ca reproducându-le — cu încuviințarea autorului, — să le fac cunoscute proștinii noastre, ca încălzindu-se din căldura cu care sunt scrise, să și înoiască și îmbărbăteze entuziasmul pastoral.

d. a.

I.

Adevărata credință ne face să mergem pe ape. Este unul care a dovedit-o oamenilor.

Ibsen.

Biserica.

Misiunea bisericii a fost întotdeauna creșterea lumii în spiritul și frumusețea lui Iisus. Pentru această creștere ea n'a avut altă putere decât zelul și cuvântul misionar. Cu el a iluminat risipind tristețea și îndoiala.

Și acest cuvânt trebuie să se audă mereu, pentru că „credința vine numai din cuvânt“ și omnirea scăpătată în spiritul și inima ei, are nevoie de Iisus.

Azi nu e vorba numai să reduci analfabetismul, ci să desfunzi viața, făcând-o roditoare. Poporul nu știe nimic. El a trăit fără o înțelegere a misiunii. Fericirea lui a fost înrâurită de cal, de pasărea din curte, de bou, de sapă, de vânt ori de nori. El are visurile și înțelepciunea lui, credința lui rutinară. Nimeni nu l-a crescut. Ba l-am ferit până și de atingerea cu cartea de nevoie, care, acolo la țară, e scriere subversivă.

Și totuși alcătuirea politică de azi ieșită din spaima și din strigătul vremii, i-a dat sarcini în organismul Statului. Ele însă rămân fără de folos, atât cât omul trăește în pustietatea și în ceața neștiinței, fără orizont și fără gând.

Suntem ca o grădină care se părginește. O țară de drame și de plăsmuiri. Cuvintele sunt

răsturnate de fapte. Balsamo Cagliostro stă trufaș pe toate înălțimile.

Ne desfigurăm. Pierdem limba, pierdem datina și etnicul. Nu mai suntem noi. Trăim din împrumut și crezie. Ramurile sufletului stau uscate ca după o desfrunzire în asprimea iernii. „Mințim, spune Unamuno, ori de câte ori vorbim de regenerare pentru că nimeni nu se gândește, într'adevăr, la a se regenera pe sine. Accasta e o temă care țâșnește din cap nu din inimă. Să ne regenerăm. Da. Dar cum să săvârșim aceasta când nimeni nu se căește de nimic“.

Ar fi neînțeles ca în tristețea celor puțini să nu se găsească și puterea de răsturnare și prefacere.

Pentru sfâșierea aparențelor și așezarea vieții pe realitatea gândurilor lui Iisus, noi avem nevoie de sufletul dinamic al bisericii, de doctorii și misionarii ei.

Asprimea și durerile ceasului de acum vă cere pe voi, preoți, cărturari și conducători de oameni.

Călcați acolo unde e păragină și umbră. Mângâiați și convertiți. Sfâșiați tristețea. Sfărâmați prejudecățile. Faceți să dispară tot ce atinge și primejduiește spiritul și tradiția acestui neam. Umpleți aerul de credință și răsturnați tot ce împiedică mersul oamenilor către inima și adevărurile lui Iisus. Nu agitați însă la nici o vrăjmașie, ci înălțați sufletele către o armonie a lumii.

Pentru aceasta, ca în tragedia saxonă, ucideți-vă odihna.

(Va urma)

Congresul bisericilor creștine în Praga

Principalii delegați la conferință în ziua întâi au ținut predici în diferite biserici din Praga. Seara au ținut o ședință publică în care s'a discutat problema educației pacifiste. Intre cei cari au luat cuvântul a fost și I. P. C. Sa Archimandritul Scriban.

Deschiderea solemnă s'a făcut cu cetirea telegramei de salutare a președintelui Masaryk. Apoi primarul orașului a rostit un discurs de salut.

A urmat un discurs al fostului ministru german Simon, în care a relevat importanța păcii mondiale. Episcopul Mac Dovell a prezentat adunării un exemplar al pactului Kellog, semnat de însuși autorul, și a adăugat o declarație a lui Kellog, că pactul va avea bază morală abia când va fi susținut de biserică.

S'a hotărât să se trimită o telegramă de salut semnatarilor pactului la Paris.

A 2-a zi s'a desbătut problema desarmării. S'a dat cetire unei scrisori a dlui Albert Thomas, spunând că muncitorimea ar trebui să aibă întâi mai mare respect față de etica creștină, pentruca dezarmarea să poată fi într'adevăr înfăptuită.

Secretarul general al congresului, fostul ministru englez Dickinson, a declarat, că toate chestiunile litigioase ar trebui să fie rezolvite în numele eticei creștine.

Apoi s'a cetit o scrisoare a ministrului Greciei la Paris, Politis, cerând colaborarea tuturor bisericilor creștine în interesul menținerii păcii mondiale.

*

Danie. Evlavioasa creștină ortodoxă Ana Furcovici din Calata, a donat bisericii sale suma de 5000 Lei, formând fundația „Ion și Ana Furcovici” din dobânzile căreia se va da pomână la anumite zile din an săracilor din parohie.

Congresul misionarilor eparhiali. În urma hotărârilor Sf. Sinod ca misionarii să țină anual câte un congres general, pe anul acesta a fost convocat în Arad pe zilele de 24—27 Oct. c. Vor lua parte toți misionarii, cât și alți delegați ai eparhiilor. Pentru a se vedea programul bogat ce se va discuta, într'un număr viitor vom da informații mai amănunțite.

Cununie. Duminecă, în 2 Septembrie a. c. și-au serbat cununia religioasă în biserica ort. din Valea-Lupșei, d-șoara Elena Jina cu dl dr. Ioan Pepa avocat. Nași: dl Victor Ciorbea și soția Sabina Ciorbea. Felicitările noastre.

Exemplu de cinste a arătat măturătorul de stradă Gheorghe Munteanu din Timișoara, care aflând un inel de aur cu briliant de mare valoare, l-a prezentat la secretariatul prefecturii de poliție pentru a fi înmănat celui care l-a pierdut. E într'adevăr raritate astăzi o conștiință atât de curată de cinste. Câți din cei cari au cetit această știre nu-l vor fi înjurat pe bietul măturător zicând: „ce om prost, eu să fi găsit inelul nu'l mai vedea stăpânul; cine'i în stare să piardă inele, nu-i vrednic să le aibă”. Isus dă însă fericirea celor cari judecă cu cinste și au inima curată chiar și dacă sunt îmbrăcați în zdrențe și au umilitoarea ocupație de măturători de stradă: Fericțiți sunt cei curați la inimă, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 3669—1928.

Concurs

Consiliul eparhial ortodox român din Cluj, publică concurs pentru conferirea alor **10 ajutoare de câte 2000 Lei** și unul de 1185 Lei, **învățăceilor meseriași** de pe teritoriul său, cu termen până la **15 Octombrie 1928**. — Petiționarii vor înainta următoarele acte:

1. Extras de botez, cu testificarea preotului local sau a catehetului că petentul este și astăzi ortodox.

2. Un atestat că a cercetat școala primară ori altă școală superioară,

3. Dovada că a încheiat contract cu maestrul și contractul este înregistrat la Autoritatea industrială. Contractul va fi aclus la cerere, în original sau în copie autentificată de parohul local.

Adeverință dela maestru despre sporul ce-l arată în măiestrie, despre diligența și purtarea morală. — Această adeverință va fi vidimată de parohul sau catehetul local.

4. Atestat dela comună despre situația materială a părinților petiționarului.

5. Scrisoare de propunere din partea preotului local.

Cluj, la 4 Septembrie 1928.

Consiliul Eparhial.

Nr. 488—1928.

1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului al II-lea de cântăreț pe lângă venitele următoare: a) Sesiune cantorală 5 jugăre (4 arători și 1 jug. cositor în hotarul Cotușului. b) salar lunar dela parohie câte 500 (cincisute) lei, c) eventuala întregire dela Stat, d) venitele stolare îndatinat.

Alesul va fi obligat a îndeplini toate funcțiunile în și afară de biserică săptămânal și în mod alternativ cu primul cântăreț având a lua parte cu preotul al II-lea ori de câte ori va fi lipsă la serviciile ce se vor face la penitențiar și la spitalele de stat.

Târgu-Mureș, la 28 August 1928.

Oficiul protopopesc în conșlegere cu Consiliul par.

Stefan Russu (ss.) protopop.

Nr. 5690—1928.

2—3

CONCURS.

Pentru furnizarea de 15.000 kgr. grâu calitatea întâiu pe seama *Internatului Academiei teologice ort. române din Cluj*, str. Nicolae Bălcescu Nr. 21 publicăm concurs de oferte închise ce sunt a se înainta la adresa Consiliului Eparhial Cluj, str. Iuliu Maniu, până fix la 25 Septemvrie 1928.

Cluj, la 3 Septemvrie 1928.

Consiliul Eparhial.

Nr. 488—1928.

2—3

CONCURS

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Renașterea“.

1. Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa primă (I.) din *Târgul-Murăș*, pe lângă venitele următoare:

2. Salar dela Stat, 2. sesiune parohială primită prin reforma agrară 32 jug. (24 arător și 8 jug. cositor în hotarul comunei Cotuș, depărtare de 10 klm. dela Tg.-Murăș.

3. Venitele stolare uzitate și 4. Relut de cuartir 5000 (cincimii) Lei anual.

Alesul va fi îndatorat: a) la îndeplinirea tuturor funcțiilor în și afară de biserică săptămânal în mod alternativ cu primul paroh-protopop pe care este obligat al suplini ori de câte ori va fi trebuință; b) a catehiza elevii dela toate școalele primare, dela școala de arte și meserii și pe ucenicii de meserii; c) a îndeplini serviciile pastorale la penitenciarul de Stat și la spitalele de Stat.

Concurenții la acest post își vor înainta cererile instruate cu toate documentele conform regulamentului pentru parohii, subsemnatului oficiu protopopesc și cu prealabila încunoștințare a acestuia se va putea prezenta și în parohie spre a cuvânta, a sluji sf. liturgie și a face cunoștință cu credincioșii.

Târgu-Mureș, la 28 August 1928.

Oficiul protop. în conțelegere cu Consiliul parohial.

Stefan Russu (ss) protopop.

Nr. 386—1928.

2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei a doua, de clasa III. din *Vima-mică* protopopiatul „Lăpuș“ se

publică concurs pentru prima oară cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Parohia are 162 suflete. Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat conform cualificației.

2. Stola statorită în sedința consiliului parohial din 8 Iulie a. c. Cererile de concurs cu documentele cuvenite se vor înainta acestui oficiu în lerminalul indicat.

Candidații, cu avizul acestui oficiu, se vor putea prezenta în parohie pentru a liturgisi, predica, cânta și a face cunoștință cu credincioșii.

Tg.-Lăpușului, în 25 August 1928.

Oficiul protopopesc ort.-român al „Lăpușului“ în înțelegere cu Consiliul parohial.

Zaharie Manu, protopop.

Nr. 367—1928 pp.

2—3

CONCURS

Se publică concurs pe termen de 30 zile dela întâia apariție în „Renașterea“ pentru postul de **capelan** cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Ioan Frâncu din **Cetea**, protopopiatul Aiud.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Retribuții dela Stat conform calificației și a anilor de serviciu;

2. Jumătate venitele din parohie, pe cari le are parohul în prezent și cari eventual se vor mai crea în viitor, precum sunt: folosința sesiunii parohiale, zile de clacă și câte un dl. must (vin) dela circa 200 familii, precum și onorariile stolare obi-cinuite.

Îndatoririle capelanului sunt a îndeplini toate serviciile bisericesti, ce i se vor încredința de către paroh.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile în termen, provăzute cu documentele ce posedă, subsemnatului Oficiu protopopesc. Iar pentru a face cunoștință cu poporul, se vor prezenta în parohie, pe lângă respectarea dispozițiilor reglementare, spre a cânta, a cuvânta și eventual a și liturghisi.

Aiud, la 20 Iulie 1928.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial din Cetea.

Iosif Pop, protopop.